

Johdatus puhe-suomen variaatioon: murteet ennen ja nyt

Opettaja: Hanna Lappalainen (Helsingin yliopisto)

hanna.lappalainen@helsinki.fi

MA 21.10. klo 10.50–12.20

Luento 1: Johdanto

- kurssin ohjelma ja suorittaminen
- keskeisiä käsitteitä
- puheen ja kirjoituksen eroja
- murrealuejako (jatkuu mahdollisesti seuraavalla luennolla)

Ennen seuraavaa luentoa:

- a) Tee harjoitus puhutun ja kirjoitetun kielen eroista.
- b) Tutustu etukäteen itä- ja länsimurteiden eroihin.

TI 22.10. klo 12.30–14.00

Luento 2: Murrealueet ja niiden synty; itä- ja länsimurteiden eroja

- jako murrealueisiin
- asutushistoriallista taustaa
- itä- ja länsimurteiden eroja (jatkuu mahdollisesti seuraavalla luennolla)

TI 22.10. klo 19.10–20.40

Luento 3: Perinteistä ja uutta murteentutkimusta

- Murreaineistojen esittelyä
- Dialektologiasta sociolinguistiikkaan
- Nykypuhekielen piirteitä

Ennen seuraavaa luentoa:

- a) Tee itä- ja länsimurteiden eroihin liittyvä tehtävä.
- b) Tutustu monisteen avulla lounais- ja hämäläismurteiden sekä Etelä-Pohjanmaan murteen piirteisiin.

KE 23.10. klo 12.30–14

Luento 4: Lounaismurteet

KE 23.10. klo 15.50–17.20

Luento 5: Hämäläismurteet ja Etelä-Pohjanmaan murre

Ennen seuraavaa luentoa:

- a) Tee pieni harjoitus.
- b) Tutustu monisteen avulla savolais- ja kaakkoismurteiden piirteisiin

TO 24.10. klo 12.30–14.00

Luento 6: Savolaismurteet

TO 24.10. klo 17.30–19.00

Luento 7: Kaakkoismurteet

Ennen seuraavaa luentoa:

- a) Tee pieni harjoitus.
- b) Tutustu monisteen avulla keski-, pohjois-, ja peräpohjaisten murteiden piirteisiin

PE 25.10. klo 7.30–9.00

Luento 8: Keski- ja pohjoispohjalaiset sekä peräpohjalaiset murteet

PE 25.10. klo 12.30–14.00

Luento 9: Helsingin puhekieli

Kurssin tavoitteet:

- Tunnet puhutun ja kirjoitetun kielen keskeiset erot.
- Ymmärrät erilaisia puhuttuja suomen kielen muotoja.
- Pystyt apuneuvoja käyttämällä tunnistamaan kielennäytteestä, miltä päämurrealueelta se on peräisin.
- Osaat nimetä tavallisimpia murrepiirteitä.
- Osaat kertoa yleisesti suomen kielen sosiaalisesta ja tilanteisesta variaatiosta.

Kurssin suorittaminen:

- aktiivinen osallistuminen luennoille
- pienien kotitehtävien tekeminen
- Lopputehtävä
  - o annetaan to 24.10.
  - o palautetaan viimeistään 4.11. sähköpostitse osoitteeseen hanna.lappalainen@helsinki.fi